

Rätt märkning

– en del av din produkt och ditt varumärke

En guide till rätt märkning framtagen av:

Inledning

Rätt märkning är en förutsättning för att effektivt kunna köpa, lagra, sälja, administrera och spåra varor. I förlängningen ökar det även produkt-tillgängligheten för konsumenten i butiken. Rätt märkning stärker ditt varumärke och förbättrar samarbetet med kunden.

Det är viktigt att godset märks så tidigt som möjligt i varuförsörjningskedjan, och att märkning-
en följer en standard som är gemensam för alla parter. På så vis går det att uppnå största möjliga effektivitet och säkerhet. I framtiden kommer kraven på en effektiv och säker försörjningskedja med full spårbarhet att öka. För konsumenten blir spårbarhet och kunskap om artiklarnas ursprung allt viktigare. Rätt märkt gods är även en förutsättning för full spårbarhet.

Denna guide har tagits fram i samarbete mellan Svensk Dagligvaruhandel (SDH), Dagligvaruleverantörernas Förbund (DLF) och GS1 Sweden. I guiden beskrivs fördelarna med att märka sina ytterförpackningar och pallar på rätt sätt tidigt i varuflödet. Här finns även konkreta tips och idéer på hur man inför och upprätthåller korrekt märkning i sina varuflöden. Syftet är att öka mängden korrekt märkt gods i den svenska dagligvaruhandeln.

Fördelar med rätt märkning

Med rätt märkning kan godset hanteras effektivt genom försörjningskedjan. Rätt märkning ger även möjlighet att effektivisera affärsprocesser och förenkla handeln mellan företag.

GS1:s standarder är väl etablerade, och används för identifiering och streckkodsmärkning inom många olika branscher över hela världen. Gemensamma standarder är en förutsättning för ett väl fungerande samarbete och effektivt utbyte av information mellan handelsföretagen. SDH och DLF rekommenderar därför GS1:s standard för att få en kostnadseffektiv och väl fungerande hantering av godset i dagligvaruhandeln.

Rätt märkning för den svenska dagligvaruhandeln innebär:

- **Rätt information** – informationen i streckoden och/eller palletiketten följer GS1:s standard.
- **Läsbar information** – streckoden följer GS1:s standard och streckoden är läsbar.
- **Rätt placering** – streckoden eller etiketten är rätt placerad enligt GS1:s standard.

Läs mer om GS1:s standarder på www.gs1.se

Rätt märkning ger spårbarhet och säkerhet

Med rätt märkning går det att följa gods genom hela försörjningskedjan. Det ger spårbarhet som ökar säkerheten för konsumenten, och möjliggör effektiv hantering vid eventuella återkallelser. Spårbarheten är dessutom reglerad enligt lagen för både livsmedel och läkemedel.

Kunder och konsumenter ställer allt högre krav på god produktsäkerhet. Med rätt märkning går det att ha kontroll över varifrån råvaror och färdiga produkter kommer och vart de levereras. God spårbarhet och produktsäkerhet skapar förtroende för ditt företag och skyddar ditt varumärke.

Läs mer på www.livsmedelsverket.se och www.lakemedelsverket.se

Rätt märkning ger ökad effektivitet

När ytterförpackningarna och pallarna är rätt märkta blir hela logistikkedjan effektivare genom att det manuella arbetet minskar. En korrekt och läsbar märkning är även en förutsättning för en effektiv automatiserad hantering av godset.

Rätt märkning ger fördelar för alla parter:

- **Leverantören** får sina artiklar tillgängliga för plock i ett tidigare skede.
- **Transportören** får mindre väntetid vid lossning.
- **Mottagaren** får en säkrare och effektivare hantering.

Rätt märkning ökar produkttilgängligheten i butiken

När leverantören märker ytterförpackningen eller pallen på rätt sätt, behöver grossisten inte märka om godset i sin del av försörjningskedjan. Varumottagningen blir då effektivare och godset blir snabbare plockbart på lagret. Kvaliteten på leveransen till butik ökar eftersom den manuella hanteringen och risken för fel minskar. Detta ger i sin tur bättre leveransförmåga till butiken. Risken för att varorna tar slut i butikshyllan minskar och produkttilgängligheten ökar för konsumenten.

Att införa rätt märkning

När ett företag ska starta upp ett projekt för att införa märkning av ytterförpackningar och pallar är det viktigt att tidigt sätta sig in i GS1:s standard. Då kan tid och pengar sparas genom att arbetet görs rätt från början, istället för att lägga resurser på att rätta eventuella fel i efterhand.

För att skapa bra förutsättningar för ett lyckat införande bör kunskaperna om GS1:s standard spridas och förankras i hela företaget. Det är även viktigt att definiera en tydlig kravspecifikation för införandet och att rätt funktioner inom företaget deltar i projektet:

- **Produktion/Logistik** – För att märkningen på pall och ytterförpackning ska hålla hög kvalitet är det viktigt för produktions- och logistikpersonal att veta hur standarden ska användas praktiskt.
- **Systemansvarig** – För att veta vad och hur standarden ska införas och synkroniseras i systemet behövs kunskap om befintligt system. Det ger förutsättningar för att ta fram en lösning som minskar det manuella arbetet. Det är även viktigt att systemansvariga har kunskap om GS1:s standard för att implementera standarden på rätt sätt, så att de inte tar fram en icke-standardiserad lösning.
- **Hård- och mjukvaruleverantör** – Leverantören av hård- och mjukvara bidrar med kunskap när utrustningen ska införskaffas, uppgraderas eller bytas ut.
- **Inköp och Marknad** – Det är viktigt att hela organisationen har förståelse för vilka krav som ställs på märkningen och hur viktigt det är med läsbara streckkoder som håller hög kvalitet. Marknadsavdelningens uppgift är även att löpande informera kunderna om projektet.

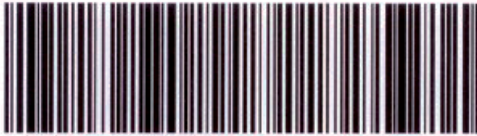

Märk ytterförpackningen på rätt sätt

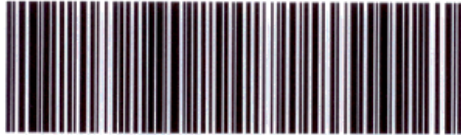
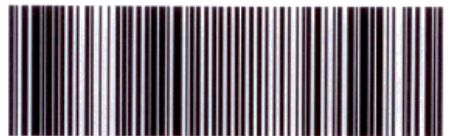
Ytterförpackningen kan märkas med någon av streckkoderna EAN-13, ITF-14 eller GS1-128 enligt GS1:s standard. Välj streckkod beroende på användningsområde och hur mycket information som behöver överföras med streckkoden. Den svenska dagligvaruhandeln föredrar att ytterförpackningen märks med GS1-128 eftersom streckkoden kan innehålla mer information än EAN-13 och ITF-14.

Läs mer om märkning av ytterförpackningar på www.gs1.se/ytterforpackning

Name of the manufacturer Logo etc.	
PRODUCT NAME	
GTIN	Supplier's art. no.
17350053850016	5001
Best before	Batch no.
12. 12. 2010	12345
 (01)17350053850016(15)101212(10)12345	

Märk pallen på rätt sätt

Pallen ska märkas med GS1 Palletkett. Palletkett- en behövs för identifiering i den egna hanteringen i lager och för kundens varumottagning och lager- hållning. Streckkoden på palletkett- en ska vara GS1-128. Läs mer om märkning av pallar på www.gs1.se/pall

Free information e.g. Company Name of sender, Address, Product Description,	
SSCC	
373500538500000010	
CONTENT:	COUNT:
17350053850016	160
BATCH/LOT:	BEST BEFORE:
12345	12. 12. 2010
 (02)17350053850016(15)101212(37)160	
 (00)373500538500000010(10)12345	

Rätt märkning – Checklista för införande

1. Beställ abonnemang på GS1 Företagsprefix

Ett abonnemang hos GS1 Sweden på GS1 Företagsprefix ger tillgång till hela GS1-systemet:

- Identifiering av till exempel artiklar (GTIN), företag (GLN) och kollin (SSCC).
- Streckkoder, till exempel streckkoden GS1-128 och GS1 Palletikett.
- Affärsprocesser för elektronisk handel t.ex. ESAP20.

2. Skapa numrering

Skapa en artikeldatabas där du numrerar ytterförpackningarna och pallarna med GTIN (Global Trade Item Number, GS1-artikelnummer). GTIN skapas med hjälp av GS1 Företagsprefix.

GS1 Företagsprefix används även för att löpnumrera pallarna med SSCC (Serial Shipping Container Code, GS1-kollinummer).

3. Välj en leverantör av streckkodsutrustning

Tänk på följande vid inköp av streckkodsutrustning:

- Välj utrustning beroende på om ni ska integrera utrustningen med befintlig hård- eller mjukvara. Om utrustningen inte integreras med systemet går det snabbare att komma igång, medan en utrustning som integreras med systemet ger en

betydligt högre säkerhet och minskar kostnader genom att dubbla artikelregister inte behövs.

- Välj en etablerad programvara för att ta fram etiketter och streckkoder. Det ger en högre säkerhet än ett egenutvecklat eller kostnadsfritt system för att skapa streckkoderna.
- Säkerställ att skrivaren klarar den miljö och de volymer den kommer att utsättas för samt att skrivaren kan applicera text eller skriva ut etiketter i det format som ska användas.
- Kontrollera att utrustningen kan skriva ut streckkoder och etiketter som håller tillräckligt hög kvalitet för att vara läsbara i den miljö de kommer att läsas av i.

4. Välj etikettmaterial

Ta reda på vilket etikettmaterial och lim som är bäst anpassad efter produkten och efter den miljö som etiketten ska klara av. Etikettmaterialet kan till exempel vara papper eller plast, och limmet kan behöva vara fukttåligt. Om etiketten ska fästas på SRS-backar kan Svenska Retursystem ge råd om godkända adhesiv. Om etiketter inte används se till att förtryckta ytterkartonger håller läsbar kvalitet tillsammans med den rörliga appliceringen som datumstämpling etc.

5. Välj streckkodsstandard

Ytterförpackningarna ska märkas med någon av streckkoderna EAN-13, ITF-14 och GS1-128. Den svenska dagligvaruhandeln föredrar att ytterförpackningarna märks med GS1-128 eftersom streckkoden kan innehålla mer information än EAN-13 och ITF-14.

Pallarna ska märkas med GS1 Palletikett, som innehåller streckkoden GS1-128.

6. Välj streckkodsstorlek

Välj streckkodsstorlek beroende på användningsområde och den miljö som streckkoden kommer att utsättas för. I GS1:s standard beskrivs vilken storlek som är tillåten för att streckkoden ska vara läsbar.

7. Kontrollera streckkodernas kvalitet

Med GS1 Swedens tjänst Validoo streckkod kan ni få hjälp med att kontrollera att streckkoderna följer GS1:s standard så att de fungerar när de ska användas.

8. Placera etiketterna enligt standard

Det finns regler för hur streckkoderna och etiketterna ska placeras på ytterförpackningen eller pallarna. Reglerna är till för att det ska vara lätt att hitta etiketten när den ska läsas av. Dessutom är rätt placering en förutsättning för automatisk avläsning.

9. Kontrollera etiketterna kontinuerligt

För att upprätthålla streckkodernas kvalitet och innehåll bör deras läsbarhet kontrolleras kontinuerligt.

10. Utse ansvariga

Utse ansvariga för det löpande arbetet med att ta fram etiketter med rätt märkning och rätt kvalitet:

- Hårdvara
- Mjukvara/system
- Innehåll på etikett
- Kvalitetskontroll

Tips för att upprätthålla rätt märkning

- ✓ Rengör skrivarhuvuden regelbundet och se till att de är hela. Annars kan smuts eller trasiga skrivarhuvuden ge vita vertikala eller horisontella streck i streckkoden.
- ✓ Försäkra dig om att utrymmet på etiketten är tillräckligt stort för streckkod och ljusmarginalerna på höger och vänster sida om sista strecket och för toleranser av streckkoden vid utskrift.
- ✓ Upprätthåll kvaliteten på fastställt etikettmaterial så att materialet tål att utsättas för "slitage" i hanteringen, till exempel skavning, solljus, kraftig kyla och väta utan att förlora läsbarhet.
- ✓ Etikett, lim och miljö måste fungera tillsammans med valt förpackningsmaterial. Varorna kan förvaras fryst, kylt eller i rumstemperatur – stäm av så att etiketten inte faller av.
- ✓ Kontrollera streckkoderna kontinuerligt eller urvalsmässigt för att säkra kvaliteten över tiden.

Visste du att?

- Dålig kvalitet på strecken försämrar avläsningen.
- Om streckkoden är för liten försvårar det avläsningen.
- Felplacerade etiketter tar längre tid att läsa av.
- Skrynkliga etiketter går inte att läsa av.
- Om GTIN och SSCC i streckkoden inte stämmer överens med det elektroniska flödet, till exempel artikelinformation och leveransavisering, så förloras spårbarhet och kopplingen mellan rätt artikel och rätt information.
- Streckkoden Code 128 kan inte användas eftersom den inte följer GS1:s standard. Använd istället GS1-128.

Vill du veta mer om rätt märkning – Beställ affischen "Vett och etikett kring streckkoder" från GS1 Sweden. Se hemsidan www.gs1.se för mer information.

Nästa steg – Elektronisk handel

När korrekt märkning har uppnåtts kan elektronisk handel vara nästa steg för att spara resurser och göra affärerna effektivare.

Vid elektronisk handel skickar köpare och säljare affärsinformation elektroniskt till varandra. Det innebär att köparen och säljarens affärssystem kommunicerar direkt med varandra så att mottagaren läser in informationen automatiskt i sitt system. Det manuella arbetet minskar väsentligt, vilket sparar både tid och pengar.

Om informationen som skickas är anpassad så att den följer ett gemensamt flöde blir arbetet ännu effektivare. GS1 Sweden har tillsammans med användare från detaljhandeln tagit fram en affärsprocess för elektronisk handel för handelsflödet (ESAP 20). Affärsprocessen beskriver vilken information som företagen ska skicka till varandra och hur den ska skickas.

I ESAP 20 ingår bland annat faktura och leveransavisering. När den elektroniska leveransaviseringen används tillsammans med rätt märkta ytterförpackningar och pallar, så skapas en effektiv varumottagning. Vid leveransen kan även mottagna artiklar enkelt kontrolleras mot det beställda i inköpssystemet vilket underlättar vid avstämning av fakturan.

Läs mer om ESAP 20 på www.gs1.se/esap20

